Віншуем усіх чытачоў з Калядамі і Новым годам!



НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

Беларусь, твой народ дачакаецца Залацістага, яснага дня! М. Багдановіч.

№18 (272) СНЕЖАНЬ 2019 ГОД

СЕЛЬСКАЯ ГАСПАДАРКА

НЕСПРЫЯЛЬНЫ РАЁН

Шумілінскі раён прызнаны ўрадам неспрыяльным для вытворчасці сельскагаспадарчай прадукцыі на 2020-2024 гады.

Урад у Пастанове № 800 ад 27 лістапада 2019 года прызнаў 66 раёнаў Беларусі неспрыяльнымі для сельгасвытворчасці. У Віцебскай вобласці такіх раёнаў – 18.

Урадам вызначаны пералік раёнаў, якія адносяцца да неспрыяльных для вытворчасці сельскагаспадарчай прадукцыі, на 2020-2024 гады. Адпаведнае рашэнне замацавана пастановай Саўміна.

У названы пералік унесена 66 раёнаў краіны (усяго ў краіне 118 раёнаў).

У Гродзенскай вобласці для вытворчасці сельгаспрадукцыі неспрыяльныя 3 раёны, у Брэсцкай – 5, у Мінскай – 7, у Магілёўскай – 13, у Віцебскай – 18 і ў Гомельскай –20.

Так у Мінскай вобласці неспрыяльнымі названыя: Бярэзінскі, Валожынскі, Вілейскі, Крупскі, Лагойскі, Мядзельскі, Старадарожскі раёны.

Згодна з Палажэннем аб парадку аднясення раёнаў да неспрыяльных для вытворчасці сельгаспрадукцыі, неспрыяльным для вытворчасці сельгаспрадукцыі прызнаецца раён, на тэрыторыі якога ў сувязі з прыродна-кліматычнымі, глебавымі, экалагічнымі і сацыяльна-эканамічнымі паказчыкамі (фактарамі) арганізацыя высокарэнтабельнай вытворчасці не ўяўляецца магчымай.

Алесь Шумскі

АПЫТАННЕ

БЫЦЬ НЕЗАЛЕЖНЫМІ АД РАСІІ

Удзельнікі апытання з нашай групы УКантакце абсалютнай большасцю прагаласавалі за тое, што урад і парламент Беларусі павінен быць незалежным ад Расеі.

У нашых супольнасцях у сетках Укантакце праводзілася апытанне "Як па-вашаму, ці патрэбныя Беларусі і Расіі сумесныя парламент і ўрад?"

29 удзельнікаў апытання з 51 прыняўшых удзел у апытанні негатыўна выказаліся аб інтэграцыі органаў дзяржаўнай улады.

Пры гэтым выныкі апытання наступныя:

Варыянты прапаноўваемых адказаў былі:

1. Не: 16 галасоў – 31.37%;
2. калі такое будзе, то Беларусі не будзе: 13 галасоў – 25.49%;
3. Не ведаю: 12 галасоў – 23.53%;
4. Так: 8 галасоў – 15.69%;
5. Не чуў: 2 галасы – 3.92%.

Усяго прагаласавау 51 чалавек.

Адпаведна гэта выныкі апытання толькі тых чытачоў, якія вырашылі прыняць удзел у апытанні і яго вынікі не могуць быць рэпрэзінтатыўнымі для Шуміліна або раёна.

Дзякуй усім удзельнікам апытання!

Алесь Шумскі

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: HTTP://SHUMILINA.BY

З ЗАЛЫ СУДА

НАЧАЛЬСТВА ЗАСТАВІЛА СХАВАЦЬ ДАЎГІ

У Віцебскім абласным судзе 17 снежня пачаліся спрэчкі па крымінальнай справе былога старшыні Шумілінскага райвыканкама Аляксандра Снарава. Большую частку пасяджэння заняло выступлене пракурора.

Нагадаем, што экс-старшыню Шумілінскага райвыканкама абвінавачваюць ва ўхіленні ад пагашэння крэдыторскай запазычанасці; злоўжыванні ўладай або службовымі паўнамоцтвамі; перавышэнні ўлады або службовых паўнамоцтваў; службовым падлогу з мэтай скажэння справаздачнасці; атрыманні хабару паўторна або ў буйным памеры.

Аляксандр Снараў не ўтрымліваецца пад вартай. У якасці меры стрымання да яго ўжытая падпіска аб нявыездзе.

З 2012 па 2015 год Аляксандр СНАР быў дырэктарам камунальнага унітарнага сельскагаспадарчага прадпрыемства «Крынкі» Лёзненскага раёна.

Старшынёй Шумілінскага райвыканкама Аляксандр Снараў стаў у снежні 2015 года. На гэтай пасадзе ён знаходзіўся да лістапада 2018 года.

Па матэрыялах справы, злоўжыванне ўладай і перавышэнне службовых паўнамоцтваў Аляксандр Снараў дапускаў, з'яўляючыся старшынёй райвыканкама. А ўхіленне ад пагашэння крэдыту, службовы падлог і атрыманне хабару здзейсніў яшчэ на папярэдняй працы, калі быў дырэктарам сельгаспрадпрыемства «Крынкі».

Аляксандр Снараў: «Я стараўся працаваць».

У пачатку паседжання суддзя зачытала характарыстыкі Аляксандра Снарова з аблвыканкама і Лёзненскага райвыканкама. У першай, у прыватнасці, сцвярджаецца, што гэта «ініцыятыўны, патрабавальны кіраўнік», «які адносіцца да працы з пачуццём доўгу». У другой гаворыцца, што Снараў праявіў сябе як «дысцыплінаваны, патрабавальны да сябе і падначаленым» працаўнік.

На просьбу суддзі пракаментаваць гэтыя характарыстыкі Аляксандр Снараў сказаў:

– Як можна самога сябе хваліць ці лаяць? Я стараўся працаваць. Думаю, шкоды раёну не нанёс. Амаль за 3 гады маёй працы на пасадзе старшыні Шумілінскага райвыканкама ўсе пункты сацыяльна-эканамічнага развіцця паступова прыйшлі ў тое рэчышча, якога патрабуюць губернатар і прэзідэнт.

У галоўную заслугу сабе экс-кіраўнік райвыканкама ставіць тое, што ў Шуміліна «людзі сталі атрымліваць зарплату», а сам райцэнтр змяніўся ў лепшы бок: адны аб'екты інфраструктуры дабудавалі, іншыя адрамантавалі.

TYT BY

Пераклад з расейскай рэдактара

КУЛЬТУРА

БІБЛІЁБУС І ЛІТАРАТУРНА ГАСЦЁЎНЯ

Рэспубліка Беларусь – таксама на мяжы светаў, каталіцтва і праваслаўя. А хіба нашы продкі, сербанулі нямала гора ад войнаў і разрухі, не шанавалі кнігу асобна? Яркі сімвал гэтага – знакамітая Нацыянальная бібліятэка Беларусі, з яе унікальным музеем і найбагатымі фондамі. Трапяткое стаўленне да друкаванага слова ўкаранёна ў жыцці беларусаў, і прыкладаў таму не злічыць.

Ішоў 1918-ы год

Не так даўно Шумілінская цэнтральная раённая бібліятэка адзначыла стагоддзе. Яшчэ грукала Грамадзянская вайна, а пры мясцовай пошце вырашана было стварыць чытальню. З усёй акругі паступалі кнігі ў фонд будучай бібліятэкі, у тым ліку добраахвотныя ахвяраванні.

Прыярытэтамі новай улады сталі ліквідацыя непісьменнасці і народнае асвета. Гэтым мэтам і павінна была паслужыць мястэчковая чытальня. У 1925 году кніжны фонд, які змяшчаў творы рускіх і замежных класікаў, быў перададзены ў вядзенне Народнага дома, прашчура цяперашніх цэнтраў культуры. Размяшчаўся ён у памяшканні чыгуначнага клуба, куды рэгулярна наведваліся каля 200 чытачоў.

Па стане на 1940 год Шумілінскай раённай бібліятэцы ўжо налічвалася каля 10 тыс. экзэмпляраў. Паслугамі абанемента карысталіся 500 чалавек, якіх абслугоўвалі на беларускай і рускай мовах.

На жаль, усе гэтыя дасягненні перакрэсліла вайна. Захапіўшы Шуміліна, акупанты цалкам знішчылі бібліятэчны фонд, кінуўшы кнігі на брук. Па іх прайшліся каваныя боты вайсковых падраздзяленняў, шыны і гусеніцы машын. Не тое, што выносіць літаратуру з бруку, – браць яе ў рукі пад страхам суровага пакарання забаранялася. Такім ён быў, новы гітлераўскі парадак.

Не хлебам адзіным

Летам 1944-га прыйшло доўгачаканае вызваленне. Парадзелае і напаўгалодныя насельніцтва разбуранага гарпасёлка рабіла ўсё, каб адрадзіць бібліятэку. Размясцілі яе ў звычайнай зямлянцы непадалёк ад чыгуначнага вакзала. І зноў добраахвотнікі сталі прыносіць сюды кнігі, цудам ацалелыя, беражліва захаваныя. Каля тысячы асобнікаў разнастайнай літаратуры даслалі беларусам працоўныя калектывы Урала і Сібіры. Мясцовыя ўмельцы вырабілі драўляныя стэлажы. А ў 1945-м раённая бібліятэка ўжо зажыла паўнакроўным жыццём. Кніжныя выставы, чытацкія канферэнцыі, бурныя абмеркаванні літаратурных навінак.

Прайшла пяцігодка і Шумілінская бібліятэка стала адной з лепшых у вобласці, у 1951 году заняла другое месца ў рэспубліканскім сацыялістычным спаборніцтве. У канцы 70-х гадоў перабралася ў прыгожы двухпавярховы асабняк, дзе знаходзіцца і дагэтуль.

Бібліятэка на колах

Да вайны бібліятэкай загадвала Валянціна Каранёўская, якая перажыла

(працяг на стр. 2)

КУЛЬТУРА

(пачатак на стр. 1)
ў Шуміліна акупацыю і вярнулася да сваіх абавязкаў пасля вызвалення. Яе пераемнікам у 1945-м стаў Андрэеў, на жаль, звесткі пра імя гэтага чалавека адсутнічаюць. Затым бібліятэкай кіравала Зінаіда Лішакова, якая пакінула цікавыя ўспаміны. Усе загадчыкі імкнуліся ператварыць даручаную ім арганізацыю ў цэнтр мясцовай грамадскага жыцця. Гэтыя традыцыі працягвае і Вольга Барабанава, якая да прыходу сюды працавала ў сферы культуры і развіцця народнай творчасці.
–Сёння наша ўстанова гэта буйная цэнтралізаваная сістэма, якая ўключае ў сябе сетку публічных бібліятэк двух гарпасёлку, аграгарадкоў і вёсак раёна, – распавядае Вольга Мікалаеўна.
– У штаце працуюць 40 чалавек. Кніжны фонд – больш за 120 тыс. Экзэмпляраў літаратуры на беларускай і рускай мовах.
Толькі ў гэтым годзе дадаткова набыта каля 2 тыс. Адзінак кніжнай прадукцыі. На абанеменце – больш за 10 тыс. чытачоў. У тым ліку віртуальных.
– У апошнія гады цікавасць да літаратуры прыкметна ўзрос, - кажа Вольга Барабанова. – У адной толькі Шумілінскай дзіцячай бібліятэцы 1500 чытачоў. Любоў да кнігі трэба выхоўваць, што называецца, з млады пазногцяў. Нашы намаганні не прападаюць дарма. Сёння мы назіраем відавочныпрагрэс:цяперашняе маладое пакаленне шануе і любіць кнігу. Сярод тых, хто да нас часта заходзіць, – маладыя мамы, людзі за 45. Узростава катэгорыя 30 – 40 гадоў менш актыўная.
Супрацоўнікі цэнтральнай раённай бібліятэкі робяць усё, каб абудзіць і ўмацаваць ў землякоў цікавасць да чытання. Па 64-х аддаленым вёсках Шумілішчыны курсіруе спецыяльны аўтобус – перасоўная бібліятэка, чытачамі якой з'яўляюцца 500 чалавек.
У будынку цэнтральнай бібліятэкі ўжо больш за 30 гадоў дзейнічае літаратурна-музычная гасцёўня "Крыніца", удастоеная звання народнага самадзейнага калектыву. Тут не толькі чытаюць вершы і прозу, але і спяваюць, ставяць сцэнічныя мініяцюры. "Крыніца" – дыпламант раённых і абласных конкурсаў.
Мы жывем у эпоху электронных і друкаваных крыніц інфармацыі. І, вядома ж, Шумілінская раённая бібліятэка не можа заставацца ў баку. Прапагандуючы кнігу і традыцыйную перыёдыку, яна актыўна выкарыстоўвае ў сваёй дзейнасці электронныя сродкі камунікацыі. На сайце ў глабальнай сетцы прадстаўлены навінкі кніжнага фонду, каталогі бібліятэкі, паслугі, якія аказвае ўстанова, размешчаныя сцэнары пазнавальных дзіцячых гульняў. Ёсць нават уласны цэнтр прававой інфармацыі, дзе можна атрымаць доступ да сучаснай заканадаўчай базе. Супрацоўнікі цэнтралізаванай сістэмы вядуць актыўныя інфармацыйныя даследаванні, выкарыстоўваючы камп'ютарную тэхніку і праграмнае забеспячэнне.
Як бы ні выдасканальваліся сваімі магчымасцямі электронныя СМІ, варта выключыць святло – і цуд скончыцца. Загаснуць дысплеі, замоўчаць працэсары. А кніга пад рукой заўсёды, і ў радасці, і ў часіну цяжкіх выпрабаванняў. Яе пуцяводная зорка надае людзям сіл і моцы духу, вядзе за сабой.

vitvesti.by
Пераклад з расейскай рэдактара

ЗДАРЭННІ, КРЫМІНАЛ

КАРОТКАЕ ЗАМЫКАННЕ

У Шуміліна ў школе з-за кароткага замыкання электралічыльніка эвакуіравалі дзяцей.

У Шуміліна навучальны дата 13 снежня для вучняў сярэдняй школы № 1 скончыўся практычна з самай раніцы. Бацькам давялося забраць сваіх дзяцей пасля правядзення экстранай эвакуацыі.
Прадстаўнік адміністрацыі патлумачыла, што ніякага пажару не было, падчас першага ўрока адбылося кароткае замыканне ў адным з электрашчыта і як следства паўстала моцнае задымленне. Адпаведна, у мэтах бяспекі навучэнцаў, а іх 776 чалавек, заняткі адмянілі, і дзяцей адправілі па дамах. Будынак абязточылі, праводзяцца ўсе неабходныя дзеянні па ліквідацыі наступстваў.

Сяржук Крупскі
паводле зводак МНС

СКРАЛІ АЎТАМАБІЛІ ЧЫНОЎНІКАЎ

У Шуміліна за ноч скралі машыны ў віцэ-мэра і начальніка мясцовай міліцыі, паведамляе «Наша Ніва». Абодва аўто – маркі Hyundai Creta, 2018 і 2019 гадоў выпуску.

У Віцебскім РУУС выданню інфармацыю пацвердзілі. Усё адбылося ў ноч на 2 снежня, распачата крымінальная справа.
Па дадзеных выдання, аўтамабілі належаць начальніку Шумілінскага РАУС і намеснік старшыні Шумілінскага райвыканкама.

Сяржук Крупскі
паводле зводак ДАІ УУС Віцебскага аблвыканкама

СПОРТ

АННА СОЛА – ЛЕПШАЯ

Лепшая з беларускіх біятланістак Анна Сола у спрынце заняла 30-е месца.

Наша шумілінская зямлячка Ганна Сола паказала лепшы вынік сярод беларускіх біятланістак у спрынтарскай гонцы на 7,5 км на другім этапе Кубка свету па біятлоне.
У пятніцу ў Хохфільцане стартаваў другі этап Кубка свету па біятлоне. Спрынтарскую гонку на 7,5 км выйграла італьянка Даратэя Вірэр (адзін промах на двух агнявых рубяжах). Лепшая з беларускіх біятланістак Ганна Сола заняла 30-е месца — +1.12,7 (адзін промах).
Ірына Крыўко была 33-я — +1.17,4 (два промахі), Дзінара Алімбекава заняла 34-е месца — +1.21,1 (без промахаў), Алена Кручынкіна была 61-й сярод 104 удзельніц — +2.12,5 (тры промахі).
13 снежня пройдзе мужчынская спрынтарская гонка на 10 кіламетраў.
На 14 снежня запланаваны жаночая эстафета 4 па 6 км (пачатак у 13:30), мужчынская гонка пераследу на 12,5 км (16:55), на 15 снежня — жаночая гонка пераследу на 10 км (14:00) і мужчынская эстафета 4 па 7,5 км (16:15).

Алесь Прыбярэжны

ТРАПІЎ ПАД ЦЯГНІК

У Шумілінскім раёне каля станцыі Глушаніна пад цягнік трапіў малады мужчына.

16 снежня ў 22.20 у раёне у раёне станцыі Глушаніна грузавым цягнікам «Віцебск — Полацк» быў смяротна траўмаваны непрацуючы 27-гадовы жыхар Полацкага раёна. Падчас трагедыі ў момант руху мужчына знаходзіўся на чыгуначным шляху.
Паводле інфармацыі Следчага камітэта, малады чалавек праехаў патрэбны яму прыпынак і вяртаўся дадому прама па чыгуначных шляхах. З сабой у яго былі білет і пашпарт. Следчыя агледзелі месца здарэння і апыталі машыніста. Праводзіцца праверка.

Сяржук Крупскі
паводле матэрыялаў Следчага камітэта

З ЗАЛЫ СУДА

АБАКРАЛІ МОГІЛКІ

Жыхар Шуміліна і яго знаёмая абакралі могілкі і трапілі пад суд.

Следчыя раённага аддзела Следчага камітэта Рэспублікі Беларусь завяршылі расследаванне крымінальнай справы па факце крадзяжу металічных ланцугоў і слупоў з грамадзянскіх могілак. У здзяйсненні злачынства абвінавачваюцца 45-гадовы жыхар Шуміліна і яго 35-гадовая знаёмая. Крымінальная справа перададзена пракурору раёна для накіравання ў суд.
Бадай што для асобных людзей сэнс жыцця звужаецца да рыльца бутэлькі. І гэтым выпадку алкаголь разбурае чалавечую існасць, робячы закладнікам аднаго жадання – выпіць. Дзеля бутэлькі яны гатовы пайсці да любы крок, у тым ліку і на злачынства.
Паводле старшага следчага райаддзела Віктара Казлоўскага «Каля 80% злачынстваў здзяйсняецца ў нецвярозым стане.
Ігар і Алена (імены зменены па этычных прычынах) былі даволі вынаходлівымі ў плане пошуку спіртнога. Дзеля таго, каб выпіць, яны не сароміліся ніякіх спосабаў. Часта знаходзілі выпіўку і закуску на грамадзянскіх могілках у раёне Дзюбянцы, «частаваліся» тым, што людзі пакідалі сваім памерлым сваякам.
У той ранак у пошуках выпіўкі ногі Ігара і Алены зноў прывялі на могілкі. Не знайшоўшы выпіўкі, яны вырашылі зняць металічныя ланцугі і слупкі з агароджы магілы, каб іх прадаць. Але ж прыёмшчык металу адразу зразумеў, адкуль «тавар», і катэгарычна адмовіўся яго браць.
Ігар і Алена поўнасцю прызналі сваю віну. Згодна з заканадаўствам абодва могуць пазбавіцца волі да чатырох год, ужо зараз можна ўпэўнена сцвярджаць, што адным з пунктаў судовага прыгавору будзе прымусовае лячэнне ад алкагалізму».

М. Амбросаў

ГРАМАДСКАЯ БЯСПЕКА

НЕ ПРАПАЛЬВАЙ ЖЫЦЦЁ

У Шуміліне прайшоў фінальны этап акцыі «не прапальвай сваё жыццё!».

У рамках акцыі «не прапальвай сваё жыццё» работнікі Шумілінскага райаддзела па надзвычайных сітуацыях сумесна з актывістамі Беларускай маладзёжнай грамадскай арганізацыі выратавальнікаў пажарных сярэдняй школы № 2 правялі фінальнае мерапрыемства ў краме ТАА «Еўраопт» гарадскога пасёлка Шуміліна
Тут збіраюцца людзі па пакупкі, таму самае масавае месца было абсталявана для правядзення чацвёртага этапу рэспубліканскай акцыі «не прапальвай сваё жыццё!» пад дэвізам «Абмяняй цыгарэту на цукерку».
Мэта акцыі — папярэджанне пажараў па прычыне неасцярожнага абыходжання з агнём пры курэнні. Пра яе распавядалі ў гандлёвай зале кожнаму грамадзяніну, які паліць. Актывісты мерапрыемства прапаноўвалі абмяняць цыгарэту на цукерку. Разам з работнікамі МНС, актывісты БМГАВП праводзілі розныя конкурсы, гульні і віктарыны.
Акрамя гэтага, правяралі пры дапамозе паветраных шарыкаў лёгкія ўдзельнікаў, задавалі пытанні і заклікалі быць ўважлівей да такой шкоднай звычцы, як курэнне. Але самае галоўнае - пасля ўсіх конкурсаў кожнаму распавялі пра асцярожнае абыходжанне з агнём пры курэнні, дзе ўдзельнікі мерапрыемства пакідалі аўтограф на цыгарэце з цытатай пра шкоду курэння і з рэкамендацыямі грамадзянам, якія паляць. За актыўны ўдзел уручалі буклеты «не прапальвай сваё жыццё!».
Таксама наведвальнікам і ўдзельнікам мерапрыемства прапаноўвалася азнаёміцца з прынцыпам работы і спампаваць на тэлефон мабільны дадатак «МНС Беларусі: Дапамога побач!».
Прадстаўнікі МНС сцвярджаюць, што правядзенне падобных мерапрыемстваў не пройдзе дарма, нават калі да гэтай праблемы прыслухаецца ўсяго некалькі чалавек.

Ян Вайтовіч

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – зрабіце бясплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.
• Калі прачыталі "Світанак", то калі ласка, перадайце знаёмым.
• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamunikat.org/svitanak.html для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

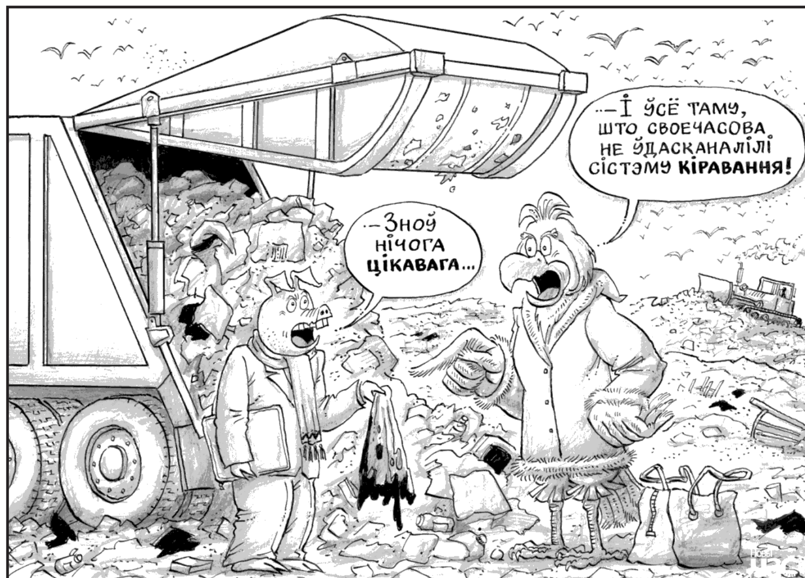
№18, СНЕЖАНЬ 2019 ГОДА

СЬВІТАНАК

ПАЛІТАЛОГІЯ

ЧАС СЦЯЛІЦЬ САЛОМКУ?

Пагоня за светам, што імкліва змяняецца, патрабуе пастаяннай карэкціроўкі заканадаўства, у тым ліку і Асноўнага закона краіны — Канстытуцыі. Чаго варта чакаць беларусам?



Кожная краіна, нават тая, што прэтэндуе на ролю аднаго з полюсаў у сучасным свеце, — усяго толькі трэска ў бурных водах гісторыі. Адрозніваюцца краіны паміж сабой толькі ступенню разумення элітамі напрамку мэйнстрыму (англ. mainstream — «асноўная плынь»).

У краінах-лідарах эліты не спрабуюць веславаць супраць плыні, чаго не скажаш пра краіны-ізгоі. Кожная з іх, нібы няшчасныя сем’і ў рамане Льва Талстога «Ганна Карэніна», «нешчаслівая па-свойму» з-за таго, што спрабуе супрацьстаяць мэйнстрыму.

У 1975 годзе ў Беларусі колькасць гарадскога насельніцтва перавысіла колькасць сельскага — і тым самым завяршыўся фармальны пераход ад аграрнай эканомікі да індустрыяльнай. Наступны пераход ад эканомікі індустрыяльнай да постіндустрыяльнай у рэспубліцы-партызанцы быў завершаны ў 2008 годзе. Крытэрам гэтага пераходу з’яўляецца перавышэнне колькасці занятых у сферы паслуг над тымі, хто заняты ў сферы вытворчасці і прамысловасці.

Чарговы пераход кіраўнічы і інтэлектуальны сегменты беларускай эліты прымудрыліся не заўважыць. Як першы, так і другі ў сваім разуменні макрапрацэсаў працягвае «ісці ад жыцця». І варта прызнаць, што за чвэрць стагоддзя яны здолелі аддаліцца ад гэтага жыцця на салідную адлегласць.

У якасці ілюстрацыі прывяду фрагмент з артыкула старшыні прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук, доктара эканамічных навук, прафесара, акадэміка Уладзіміра Гусакова «Беларускі шлях», апублікаванага ў «СБ. Беларусь сегодня» 17 кастрычніка 2019 года: «Менавіта буйнатаварны сектар у цяперашні час утрымлівае ў краіне эканоміку. Усё астатняе мае дапаможнае значэнне. Уключаючы не толькі малы і сярэдні бізнес у рэальным сектары, але і ў сферы паслуг» (вылучана. — Рэд.).

Галоўны акадэмік краіны, а па сумяшчальніцтве і галоўны эканаміст — чалавек заняты. Рэгулярна праглядаць афіцыйную статыстыку часу ў яго няма. Але прафесійнаму пенсіянеру, аўтару «Азбукі паліталогіі» нішто не перашкаджае звярнуцца да апошняга нумару «Статыстычнага штогодніка».

На 207-й старонцы размешчана табліца «Структура вытворчасці валавога ўнутранага прадукту», згодна з якой уклад у ВУП сферы вытворчасці склаў у 2018 годзе 37,9%, сферы паслуг — 47,7% і чыстых падаткаў на прадукты — 14,4%.

Безумоўна, уклад вытворчасці ў ВУП усё яшчэ істотны. Але чаму робяцца высновы, што беларуская вытворчасць сваёй долі ў ВУП абавязаная выключна буйнатаварнаму сектару? Перагортваем старонку штогодніка: будаўніцтва — 5,4%; сельская, лясная і рыбная гаспадарка — 6,4% плюс іншыя дробязі. На долю ж апрацоўчай прамысловасці ў 2018 годзе прыйшлося толькі 21,5%!..

Без карэкціроўкі не абысціся

Між іншым, артыкул акадэміка ў самай саліднай газеце краіны пачынаецца са сказу: «Свет імкліва змяняецца». З гэтым не паспрачаешся, пытанне толькі ў тым, якія змены заўважаюць насельнікі верхніх паверхаў уладнай «вертыкалі» — гэтага сучаснага аналагу «вежы са слановай косці»?

У Беларусі сланы не водзяцца, таму не варта здзіўляцца дэфіцыту сланова́й косці ў краіне. Але ў Беларусі не робяцца і легкавыя электрамабілі, што не перашкаджае асобным шчасліўчыкам атрымліваць іх у якасці падарункаў — прычым непасрэдна з рук вытворцы.

Пагоня за светам, што імкліва змяняецца, патрабуе пастаяннай карэкціроўкі заканадаўства, у тым ліку і Асноўнага закона краіны — Канстытуцыі. 5 снежня, звяртаючыся да дэпутатаў парламента, адзіны палітык (АП) чарговым разам нагадаў пра гэта: «Парламентарыям сёмага склікання трэба будзе падключыцца да працы над праектамі, якія знаходзяцца ў плоскасці глабальных палітычных рашэнняў. У нас ужо назапасіўся шэраг пытанняў, якія трэба разам вырашаць на ўзроўні Асноўнага закона. Таму, відаць, нам з вамі, новым складам парламента, трэба будзе арганізаваць і далучыцца да працы па ўдасканаленні нашай Канстытуцыі».

У тым, што праца будзе праведзеная якасна, сумнявацца не даводзіцца. У Беларусі сфарміраваны па-сапраўднаму працаздольны прадстаўнічы і заканадаўчы орган. Тут я зноў спасылаюся на аўтарытэт АП. У сваю чаргу, новаабраная палата абавязаная сваёй будучай працаздольнасці «выбарам, якія прайшлі ў адкрытай канкурэнтнай барацьбе», што было пацверджана ростам колькасці прэтэндэнтаў на адзін дэпутацкі мандат у параўнанні з мінулай выбарчай кампаніяй.

Пра карысць «жалезнай заслоны»

Здагадак наконт канкрэтных зменаў Канстытуцыі хапае, аднак выказваюцца яны, як правіла, недзяржаўнымі аналітыкамі і журналістамі. Кошт такіх здагадак, што зыходзяць ад тых, хто жыве на замежныя гранты, невялікі. На жаль, калегі грантасмокаў, чый хлеб з маслам аплачваюць беларускія падаткаплацельшчыкі праз бюджэт, сваімі думкамі па гэтым пытанні суайчыннікам не дакучаюць.

Нешматслоўны і сам ініцыятар чарговага перагляду Асноўнага закона. Тым не менш, як ні заканапачвай шчыліны, а вада шлях знойдзе. 5 снежня на сустрэчы з парламентарыямі АП сказаў літаральна наступнае: «Маё прынцыповае патрабаванне: мэтай меркаваных змяненняў павінна быць удасканаленне сістэмы кіравання».

На першы погляд, нічога нечаканага ў такім прыярытэце няма. Без развагаў пра неабходнасць «істотна падняць якасны ўзровень кіраўнічага корпуса краіны» за апошнія гады не абыходзілася ні адно пасланне. Беларускай эканоміцы патрэбныя энергічныя і прафесійныя кіраўнікі. З гэтым ніхто і не спрачаецца. Вось толькі дзе іх узяць?

…У гэтым сутнасць праблемы. У несучаснай дзяржаве з яе несучаснымі, часта выключна імітацыйнымі інстытутамі, сучасных кіраўнікоў не выгадаваць. Асобныя выключэнні толькі пацвярджаюць правіла.

Але як справядліва заўважыў галоўны акадэмік-эканаміст краіны: «Свет імкліва змяняецца». Таму ўсе знешнія выклікі, з якімі сёння сутыкаецца Беларусь, — гэта сучасныя выклікі! Неабходнасць змагацца за рынкі збыту — толькі адзін з прыкладаў, спароджаных сучаснасцю.

Савецкі Саюз спрабаваў адгарадзіцца ад знешніх выклікаў з дапамогай «жалезнай заслоны» і «глушылак». У нейкай ступені яму гэта ўдавалася, што дазваляла выпрабляць не толькі больш за ўсіх у свеце чыгуну і сталі на сярэднестатыстычную душу, але і электронна-вылічальныя машыны ўласнай распрацоўкі на ўласнай элементнай базе. Але як толькі «заслона» звалілася — ад высокатэхналагічных галін засталіся толькі рожкі ды ножкі.

Прэцэдэнты маюцца

Несучасная эканоміка не здольная выпрабляць сучасную канкурэнтаздольную прадукцыю. Але эканоміка — гэта толькі частка айсберга, створанага прадстаўнікамі віду Homo sapiens. Тым, хто хоча пераўзысці перадавыя краіны ў распрацоўцы і вытворчасці найноўшых электронных гаджэтаў, пачынаць варта з рэформы выбарчай сістэмы і суда. Гэта азбука.

Заклікамі адкручваць галовы і выварочваць рукі тым, хто перашкаджае адладжанай працы чальцоў участковых выбарчых камісій, сістэму кіравання да сучаснага ўзроўню не падцягнуць, а вось апусціць яе ў Сярэднявечча можна, што на практыцы і адбываецца.

Па традыцыі, якая склалася ў дзяржаве для народа, усе значныя рашэнні распрацоўваюцца ў таямніцы ад народа ў рэжыме спецаперацый. Карэкціроўка Асноўнага закона не стала выключэннем. Аднак складана сабе ўявіць, якім чынам з дапамогай перапісвання артыкулаў Канстытуцыі можна ўдасканаліць сістэму кіравання ў краіне.

Канстытуцыя ўзору 1996 года засяродзіла ўсю паўнату ўлады ў адных руках, але нават у часы Полацкага княства такая канцэнтрацыя ўлады да дабра не даводзіла. Таму не варта здзіўляцца таму, што эканамічны рост у краіне дыхае на ладан.

Нерэальна паверыць у атракцыён «Нечуваная шчодрасць» — у гатоўнасць АП падзяліцца часткай сваіх паўнамоцтваў, калі толькі ён не прыняў папярэдне несумяшчальную з жыццём дозу алкаголю. Застаецца выказаць здагадку, што гаворка ідзе пра механізм перадачы ўлады...

Сяргей Нікалюк
“Новы Час”

УВАГА: РАСІЯ

ТРЫМАЙСЯ ДАЛЕЙ АД РАСІІ!

Тыя беларускія кампаніі, якія нешта ствараюць, не хацелі бы працаваць з Расіяй. Прынамсі, яе, здавалася б, агромністы рынак — для іх не прыярытэт. Пра гэта сведчаць дадзеныя digital-агенцтва Artox Media Digital Group.

У рамках конкурсу «Народная марка» згаданае агенцтва правяло апытанне, пра якія рынкі мараць беларускія кампаніі — у асноўным з лёгкай прамысловасці. Высветлілася, што самыя папулярныя сярод беларусаў брэнды — пераможцы конкурсу «Народная марка-2020», — не вельмі разлічваюць на ўсходнюю суседку.

Па выніках апытанкі высветлілася, што традыцыйную большасць у жаданнях гандляваць набіраюць краіны Еўрасаюза — 37,5% усіх апытаных. Яшчэ 22,5% кампаніяў у перспектыве разглядаюць супрацоўніцтва з Азіяй у самым шырокім сэнсе гэтага слова — ад Казахстану да Японіі і Кітаю.

Прадстаўнікі 12,5% брэндаў пажадалі размяшчаць свае тавары на паліцах крам Паўночнай Амерыкі. Афрыка і краіны Лацінскай Амерыкі прыцягваюць стратэгічныя погляды толькі трох пераможцаў «Народнай маркі-2020».

Вельмі цікавая гэтая статыстыка па галінах прамысловасці. Канешне, самы вялікі блок брэндаў харчовай прамысловасці марыць пра скарэнне ўсяго свету. І на гэта маюцца падставы, бо есці людзі не перастануць ніколі. Таму сярод класічных напрамкаў — Германія, Польшча, Казахстан і Кітай — аказаліся і адносна экзатычныя краіны: Японія, Манголія і Аўстралія.

Кампаніі, што выпрабляюць прадметы інтэр’еру, мараць заваяваць рынкі Канады, Нарвегіі, Англіі і Іспаніі. Вытворцаў адзення прыцягвае Італія і Чэхія.

Тры кампаніі-брэнда бытавой хіміі ў якасці рынку прываблiваюць Расія і Кітай. А вось рэкламны бізнес з задавальненнем папрацаваў бы ў краінах-суседках: Украіне і Расіі.

Усяго у апытанцы прыняло ўдзел 40 кампаній. Няшсат, але выснова даволі відавочная. Усе, хто стварае прадукцыю, амаль не разглядаюць Расію ў якасці гандлёвага партнёра. А вось тыя, чыя праца заключаецца ў прасоўванні тавараў і паслуг, і прымусу легкаверных грамадзянаў да набыцця непатрэбных ім рэчаў (рэкламшчыкі) лічаць, што даволі ўпэўнена адчувалі бы сябе на прасторах нашай усходняй суседкі.

Чаму расійскі — здавалася б, родны і велізарны — рынак не прываблівае, а адштурхоўвае беларусаў-вытворцаў прадукцыі? Часткова на гэта некалькі дзён таму даў адказ генеральны пракурор Беларусі Аляксандр Канюк. Па яго дадзеных, на 1 кастрычніка гэтага года запазычанасць расійскіх прадпрыемстваў перад беларускімі суб’ектамі гаспадарання складала каля 2,1 мільярда (!!!) долараў!

Генпракуратура займаецца пытаннямі пратэрмінаванай дэбіторскай запазычанасці ўжо пяць гадоў. За гэты час было ўзбуджана больш за 100 крымінальных спраў, удалося вярнуць больш за 100 мільёнаў долараў. Цяпер заяўлена больш за 400 пазоваў на суму больш за 130 мільёнаў долараў.

Зразумела, вытворцы хочуць атрымаць грошы за сваю прадукцыю. А вось гэтага «партнёры» ў Расіі якраз і не гарантуюць.

Таццяна Лісічэнка
“Новы Час”

ОТКРОВЕНИЯ МЕДВЕДЕВА

РОССИЯ БЕРЕТ БЕЛАРУСЬ ЗА ГОРЛО ЕДИНОЙ ВАЛЮТОЙ

Сенсационное заявление по поводу «углубленной интеграции» сделал вечером 23 декабря российский премьер Дмитрий Медведев. Как можно понять из его слов, остается не согласованной последняя, 31-я дорожная карта дальнейшей интеграции. И она — внимание! — предусматривает создание наднациональных органов, единую валюту и единый эмиссионный центр.

Медведев, таким образом, трактует остающиеся расхождения между союзниками иначе, чем это сделал министр экономического развития России Максим Орешкин по итогам переговоров Александра Лукашенко и Владимира Путина в Санкт-Петербурге 20 декабря. Орешкин тогда заявил, что «три группы вопросов, которые осталось решить, чтобы финализировать все дорожные карты», — это «договоренности в нефтяной, газовой и налоговой сфере».

Надо сказать, что и те три группы вопросов — каша, которую дай бог расхлебать. Если же ориентироваться на свежее заявление российского премьера, то все еще сложнее и — скажем откровенно — печальнее для Беларуси.

Москва жестко напоминает о невыполненном договоре

Напомню, что в последние месяцы высокие белорусские чиновники в ответ на тревоги общественности успокаивающе заявляли: переговоры в рамках «углубления интеграции» переведены в сугубо экономическую плоскость и потому, мол, суверенитету Беларуси ничто не угрожает.

При этом министр иностранных Беларуси Владимир Макей в интервью российскому агентству РБК 1 октября признался, что первоначально предложения Москвы «предусматривали включение каких-то положений, которые были абсолютно неприемлемы, в частности, для белорусской стороны». Речь шла, пояснил он, о создании «каких-то наднациональных структур, что не соответствует опять-таки положениям союзного договора».

Здесь, к слову, министр неточен. Союзный договор 1999 года как раз-таки предусматривает единые парламент, Совмин, суд, Счетную палату, эмиссионный центр. Просто в начале 2000-х Минску удалось замести эти неудобные пункты под ковер. Но, как оказалось, не навсегда.

Год назад «ультиматумом Медведева» Москва как раз и начала принуждение к «углубленной интеграции», апеллируя к подписанному Лукашенко договору 1999 года. Мол, хотите равных условий хозяйствования — давайте выполнять все в комплексе. А то вы горазды только изюм выковыривать из булки союзных договоренностей.

На пресс-конференции 19 декабря в Москве Путин, говоря о перспективах экономической поддержки Беларуси, жестко напомнил, что тот договор на 90% не выполнен. И также подчеркнул, что для продолжения этой поддержки нужно не только унифицировать налоговое и прочее законодательство, но и создать «общие наднациональные органы, контрольные и эмиссионные».

Троянский рубль для Минска

При этом ежу понятно, что под маркой единой валюты де-факто речь идет о введении в Беларуси российского рубля. Отказываться от него и придумывать ради белорусов новую союзную валюту (какое-нибудь «азиевро») Москва, понятно, не разгонится: еще чего!

При разнице экономик примерно в 30 раз поглотить «младшую сестру» с помощью единой валюты, эмиссию которой опять же наверняка будет контролировать Кремль, окажется задачкой на раз-два. Так что Беларуси предлагают троянский рубль.

Прекрасно понимая, чем это пахнет, Лукашенко не раз с эмоциональной образностью заявлял, что в Москву за зарплатой ездить не собирается. И недаром он так ожесточенно топил единую валюту в начале 2000-х. Даже апеллировал, презрев политический антагонизм, к авторитету опального экс-главы Национального банка Станислава Богданкевича.

На фоне свежего заявления Медведева может показаться странным оптимизм первого вице-премьера Беларуси Дмитрия Крутого на торжественном приеме в российском посольстве в Минске 23 декабря.

«На сегодняшний день у нас, большому счету, за исключением нескольких вопросов, которые уточнятся в ближайшие два-три дня, интеграционный пакет будет согласован. Мы подберем время, чтобы наши лидеры в торжественной обстановке его подписали или парафировали. Это придаст беспрецедентный новый импульс нашим отношениям», — цитирует ТАСС Крутого, возглавляющего с белорусской стороны рабочую группу по интеграции.

…Впрочем, заявление Медведева допускает и такую трактовку: пока стороны подпишут 30 уже согласованных карт. «Работа проделана, [дорожные] карты согласованы, и в принципе, если серьезно смотреть на интеграцию, мы можем перейти к ее форсированному продвижению, а именно исполнить то, что в этих картах значится — с первой по тридцатую, принять унифицированное законодательство, чтобы это были настоящие законы», — сказал (цитата по ТАСС) российский премьер 23 декабря в подмосковных Горках.

Нет худа без добра?

При этом Медведев подчеркнул, что все формы дополнительной поддержки Беларуси «возможны только в случае, если дорожные карты будут исполнены и воплотятся в законы».

И вот это для белорусского руководства самый неприятный момент. Попытки выторговать уступки авансом провалились. Москва не дает новых кредитов (даже тех, что уже были обещаны). Судя по всему, поставлен крест на схеме ежегодной перетаможки 6 млн тонн российской нефти, что приносило в белорусский бюджет сотни миллионов долларов. Также сотнями миллионов, а то и миллиардами долларов в год измеряются потери Беларуси от удорожания нефти в результате российского налогового маневра.

А компенсацию за него Москва готова дать только после принятия единого налогового кодекса. Который, как говорят наши специалисты, может оказаться крайне невыгодным Беларуси. Так что неизвестно еще, стоит ли овчинка выделки даже в сугубо экономическом смысле.

К тому же чистой экономики при слишком тесных отношениях с большой соседкой, у которой имперские замашки, в принципе быть не может. Это всегда пахнет политикой, угрозой постепенной инкорпорации.

Даже без последней, 31-й карты интеграционный пакет, эта большая сделка с двойным дном, несет угрозы как минимум экономическому суверенитету Беларуси. Москва же, судя по настрою, намерена дожимать и с 31-й картой, которая, если Медведев все сказал точно, уже совсем четко рисует путь к мягкому поглощению. Если не сейчас (теперь надо хоть что-то подписать, дабы сохранить лицо), так чуть позже.

Расчет Кремля строится на том, что белорусское руководство боится потерять субсидии и потому волены-ноленс втянется в процесс «углубления интеграции». При этом нетрудно предвидеть, что Лукашенко будет сопротивляться, уходить от дискомфортных пунктов.

…В принципе, нет худа без добра. Новую суровую реальность, наступающую с подачи Москвы, можно использовать во благо — для реформ и диверсификации. Однако политической воли на такой подвиг у Лукашенко пока не видно.

Александр Класковский
naviny.by

ЗАМОВА?

СУДДЗЯ ГАННА ІГНАЦЕНКА І ДВА ШТРАФЫ ДЛЯ «БЕЛСАТА»

Суд Віцебскага раёна аштрафаваў журналістаў-фрылансераў Алену Шабуню і Змітра Лупача амаль на 2 тысячы рублёў паводле артыкула 22.9 КаАП.

Суддзя Ганна Ігнаценка 12 снежня прызнала журналістаў вінаватымі ў парушэнні заканадаўства аб СМІ — за супрацу з замежным медыя без акрэдытацыі ў беларускім міністэрстве замежных спраў.

Паводле рашэння суда, Зміцер Лупач мусіць сплаціць у дзяржказну штраф у памеры 42 базавых велічынь, Алена Шабуня — 32 базавыя велічыні.

Справа пра выбары і дарогу для вяскоўцаў

16 лістапада на тэлеканале «Белсат» быў паказаны відэасюжэт пра жыхароў вёскі Шэвіна, якія адмовіліся ісці на мінулыя парламенцкія выбары з-за даўняй і нявырашанай праблемы. Пратэст вяскоўцаў быў звязаны з тым, што ніводзін дэпутат не дапамог сталым ужо людзям дамагчыся маленькай саступкі — дазволу на праход па тэрыторы санаторыя «Лётцы». Раней яны хадзілі па дарозе ўздоўж плота ў суседнія Малыя Лётцы, дзе ёсць крама, аптэка, пошта і чыгуначная станцыя. Цяпер праход закрылі, і вяскоўцам даводзіцца дабірацца па дарозе, якая на тры кіламетры даўжэй.

Увага журналістаў была вельмі дарэчы, сказала на судзе старэйшына вёскі Антаніна Зайцава:

— Мы куды толькі не звярталіся — і ў віцебскія газеты, і на АНТ, і ў праграму «Времечко». Карэспандэнты прыязджалі, здымалі, запісвалі, але ніводзін сюжэт пра наша гора так і не выйшаў. Адзінае выключэнне — «Белсат», і то над людзьмі, якія хацелі нам дапамагчы, зладзілі судзілішча!

Алена Шабуня: «Суддзя паводзіла сябе скрайне зняважліва»

Працэс над журналістамі вяла суддзя Ганна Ігнаценка. На думку Алены Шабуні, паводзіны суддзі былі абуральныя:

— Суддзя не задаволіла ніводнага хадайніцтва, у тым ліку на ўдзел у працэсе сябра ГА «БАЖ», праваабаронцы Паўла Левінава. Яна не давала гаварыць, перабівала, рабіла недарэчныя заўвагі, пагражала. А калі я папрасіла зрабіць перапынак і пайшла да старшыні суда, каб падаць на яе скаргу, суддзя ўжо была там і пра нешта раілася. Верагодна, і рашэнне пра тое, як нас пакараць, яна не прымала самастойна.

Журналістка пяць разоў заяўляла адвод суду, і штораз суддзя канстатавала, што для гэтага няма падстаў.

Паводзіны суддзі Ганны Ігнаценка абурылі і журналістаў, якія прыйшлі асвятляць працэс. А Паўла Левінава яна ўрэшце выдаліла з залы суда, бо ён неаднаразова звяртаў увагу на памылкі падчас разгляду адміністрацыйнай справы.

Зміцер Лупач: «Хоць суд і знаходзіцца на вуліцы Праўды, але праўды ў ім няма»

Алену Шабуню паводле арт. 22.9 КаАП сёлета судзілі другі раз, а для Змітра Лупача працэс у Віцебску стаў ужо чацвёртым. І самым працяглым, кажа журналіст:

— Самы кароткі суд у мяне працягваўся 23 хвіліны, а гэты амаль чатыры гадзіны. Суддзя блыталася ва ўласных словах, зацягнула знаёмства з пісьмовымі дакументамі, і адзінае, што было добра — гэта поўны прагляд праграмы «Аб'ектыў», дзе быў наш сюжэт. Паўгадзіны ўсе глядзелі навіны, прычым было відаць, што гэта цікава і самой суддзі. Але канчатковы вынік быў прадказальны: два штрафы. Мне больш, як «рэцыдывісту», Алене на 10 базавых меншы.

Зміцер Лупач адзначае і яшчэ адну асаблівасць. Пэўна, таму, што сюжэт тычыўся выбараў, адміністрацыйную справу супраць журналістаў распачалі і скончылі ў рэкордна кароткі тэрмін. Сюжэт выйшаў 16 лістапада, а ўжо назаўтра міліцыянты пачалі шукаць сведак. Не прайшло і месяца, як было абвешчана судовае рашэнне.

Павел Левінаў: «Пастанову будзем абскарджваць»

На думку праваабаронцы Паўла Левінава, якога выдалілі з пасяджэння, суддзя прадэманстравала не толькі прававую непісьменнасць, але і слабае веданне працэсуальнага заканадаўства, таму зрабіла шмат памылак падчас пасяджэння.

Што да вынікаў, то Павел Левінаў гатовы дапамагчы ў абскарджванні пастановы:

— Алена Шабуня і Зміцер Лупач рэалізоўвалі сваё права на свабоду выказвання ўласнага меркавання, і за рэалізацыю гэтага права іх караюць. Пра якую прававую дзяржаву тады можна казаць? Скарга будзе пададзена ў Віцебскі абласны суд, а калі гэты орган не верне сітуацыю ў прававое поле, то журналісты будуць вымушаныя звярнуцца ў вышэйшыя інстанцыі, аж да Камітэта ААН па правах чалавека.

baj.by

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч
Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.
Падпісана да друку 29.12.2019 у 16.40
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.
Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.